

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มสตรีที่ตั้งครรภ์ก่อนวันอันควรมีต่อวิถีทางเพศ (gender) และเพศวิถี (sexuality) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษาคือกลุ่มผู้หญิงที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 17 ปี ที่ตั้งครรภ์และคลอดจำนวน 20 ราย โดยได้ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2552 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กหญิงที่มีทั้งกำลังทำการศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาและบางส่วนก็ประกอบอาชีพซึ่งมีรายได้ที่ไม่แน่นอน และส่วนใหญ่ยังคงต้องพึ่งพาครอบครัวของตนเองและคู่รักเป็นหลัก นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์จะให้เห็นได้ว่าลักษณะของครอบครัวกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีลักษณะครอบครัวที่แตกแยกและบางส่วนถึงแม้ยังพักอาศัยอยู่กับพ่อแม่แต่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวดูห่างเหิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจภายในครอบครัว ทำให้ผู้ปกครองต้องทำงานส่งผลทำให้เวลาที่จะสานความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อยลง ก่อให้เกิดการขาดแคลนความรักและความอบอุ่นในครอบครัว ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยกระตุ้นเร้าให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต้องการแสวงหาความรักในรูปแบบอื่น เช่น ความรักภายใต้ความสัมพันธ์ของคู่รัก หรือการต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลนั้นตกอยู่ในสถานะที่เกิดการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

วิถีตามเพศ (Gender) ในมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษา

ข้อมูลจากศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงวิถีตามเพศในมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นว่าสังคมได้กำหนดความแตกต่างของความเป็นหญิงชายให้มีลักษณะที่เป็นชั่วคราวกันข้าม คือมีเส้นแบ่งที่ใช้กำหนดความเป็นหญิง หรือความเป็นชาย ส่งผลให้บทบาทหญิงชายและเอกลักษณ์ความเป็นหญิงชาย (gender identity) จึงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ผู้ชายมีร่างกายที่แข็งแรงกว่า จึงถูกกำหนดบทบาทให้เป็นผู้นำ ผู้หญิงมีลักษณะที่อ่อนแอกว่าจึงควรที่จะเป็นผู้ตาม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าความเป็นหญิงและความเป็นชายเกิดจากลักษณะเพศของคนเกิดจากร่างกายของคนเรา เมื่อเราถือครองลักษณะเพศแบบไหน ก็จะมี

ลักษณะหรือแสดงพฤติกรรมตามลักษณะเพศที่ถือครองอยู่ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมองว่าความเป็นผู้หญิง (femininity) หรือลักษณะที่เรียกว่าเป็นผู้หญิง คือ จิตใจอ่อนโยน พุดจาไพเราะ เรียบร้อย อ่อนน้อม ซื่ออ่อน กิริยาดี เป็นแม่ของลูก เป็นกุลสตรี ส่วนความเป็นผู้ชาย (masculinity) หรือลักษณะที่เรียกว่าเป็นผู้ชายคือ แมน ๆ เข้มแข็ง หัว ๆ คอยปกป้องคนที่อ่อนแอกว่า รับผิดชอบหาเลี้ยงครอบครัว เป็นสุภาพบุรุษต้องคอยช่วยเหลือปกป้องผู้หญิง ไม่ทำร้ายผู้หญิง

ลักษณะของความเป็นหญิงและความเป็นดังกล่าวถูกใช้พื้นฐานในการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ทางสังคมหรือวิถีตามเพศ บทบาทของผู้หญิง ตั้งครรภ์ ทำงานบ้าน ดูแลบ้าน ดูแลครอบครัว ชอบอยู่บ้าน เลี้ยงลูก ผู้หญิงชอบอยู่บ้าน แต่ในสภาวะการณ์ในปัจจุบันผู้หญิงก็ต้องมีส่วนในการช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ดังนั้นนอกจากผู้หญิงจะต้องดูแลลูก และทำงานบ้านแล้วผู้หญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้านด้วย ส่วนบทบาทของผู้ชาย เป็นหัวหน้าครอบครัว ทำงานหาเงิน ชอบเที่ยว

จะเห็นได้ว่าการกำหนดบทบาทดังกล่าวยังมีการสะท้อนให้เห็นการแบ่งแยกพื้นที่ทางสังคมไว้อย่างชัดเจน คือพื้นที่ของผู้หญิงคือพื้นที่บ้าน หน้าที่ของผู้หญิงเนื่องจากผู้หญิงมีลักษณะที่อ่อนโยน จึงถูกผลักรั้วให้ดูเสมือนว่าเป็นคนที่ชอบดูแลปรนนิบัติ ซึ่งต่างจากผู้ชาย พื้นที่ของผู้ชายถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่นอกบ้าน สังเกตได้จากการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมองว่าผู้หญิงชอบอยู่บ้านแต่ผู้ชายชอบเที่ยว และมองว่าร่างกายของผู้ชายมีลักษณะที่เข้มแข็งจึงต้องมีหน้าที่หลักคือการออกไปหาหารายได้มาจุนเจือครอบครัว

นอกจากนี้จากมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษายังได้สะท้อนให้เห็นการกำหนดบทบาทให้สอดคล้องกับเพศสรีระ (sex) ผู้หญิงมีบทบาททางเพศที่สามารถให้กำเนิดบุตรและเลี้ยงดูด้วยนมแม่ ส่วนผู้ชายมีบทบาททางเพศที่สามารถผลิตอสุจิและทำให้ผู้หญิงตั้งครรภ์ ดังนั้นหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรจึงถูกผลักดันให้เป็นหน้าที่ของผู้หญิง สะท้อนให้เห็นจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มองว่าหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรจะต้องเป็นของคนที่ เป็นแม่ บิวให้เหตุผลว่า “คิดว่าเป็นของผู้หญิงนะ อย่างแฟนหนูมันก็เล่นกับลูกนะ แต่พอลูกร้องแฟนหนูมันก็หงุดหงิด วิงวายน้ออดทนเหมือนผู้หญิง หนูว่าผู้หญิงมี sense (sense หมายถึง สัญชาติญาณ) ในการดูแลลูกนะ เราอดทนแล้วก็เข้าใจเด็กมากกว่าผู้ชาย” เช่นเดียวกับแพท แพทให้เหตุผลว่า “ของเราเองเพราะแฟนต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว แล้วผู้หญิงอารมณ์เย็นกว่าผู้ชาย อดทน เพราะเวลาลูกร้องแฟนจะซีรำคาญ จะบ่น เราละเอียดกว่าลูกดูดีกว่า” จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงดูบุตรถูกมองว่าหน้าที่ของผู้หญิง เพราะผู้หญิงตั้งครรภ์ ถึงแม้ว่าการตั้งครรภ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากทั้งผู้หญิงและผู้ชาย แต่สังคมได้กำหนดว่าควรจะเป็นหน้าที่ของผู้หญิง โดยใช้อ้าง “สัญชาติญาณของการแม่” และจากข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นการกำหนดบทบาทตามเพศของผู้หญิง โดย

ผูกโยงเข้ากับพื้นที่บ้านและเชื่อมโยงผู้หญิงเข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว และบทบาทดังกล่าวถูกถ่ายทอดผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและผ่านการรับรู้จากการเห็นแม่ของตนเอง แสดงพฤติกรรมดังกล่าว สะท้อนได้จากการที่กลุ่มประชากรมองว่าหน้าที่การตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ภายในครอบครัว แมมีอำนาจมากที่สุด และการมองลักษณะความเป็นผู้หญิงที่อ่อนโยน และชอบปรนนิบัติ หน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในครอบครัวรวมทั้งการเลี้ยงดูลูกเป็นสัญชาตญาณที่ผู้หญิงถูกสร้างให้มีตั้งแต่เกิด และนอกจากนี้ส่วนใหญ่ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต้องพึ่งพาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจกับคู่รัก ซึ่งเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ชายมีอำนาจในการควบคุมการใช้ชีวิตของผู้หญิง และด้วยบทบาทที่สังคมคาดหวังกับผู้หญิงกับความเป็นแม่ บางครั้งได้สร้างความกดดันให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นการแสดงความรู้สึกที่เหนื่อยหน่ายกับหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร เพราะบทบาทที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลถือครองในช่วงเวลานั้น มีทั้งบทบาทหน้าที่ในการเรียนหนังสือ และบทบาทหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูก เป็นบทบาทที่ขัดแย้งกันเพราะความคาดหวังของสังคมที่มีต่อบทบาททั้ง 2 นั้นถูกกำหนดไว้ต่างกัน

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าประสบการณ์ใช้ชีวิตของการเกิดมาเป็นเด็กผู้หญิงของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ถูกกดดันจากสังคมมีผลต่อการเลือกเพศของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คาดหวังกับเพศของลูกคือส่วนใหญ่อยากได้ลูกชาย สะท้อนให้เห็นการขาดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง (low self esteem) สะท้อนได้จากการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลผ่านการแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้หญิงภายในสังคมไทย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าผู้หญิงเป็นเพศที่ทำอะไรก็ง่ายเสียหายกว่าผู้ชาย สะท้อนผ่านการครอบงำทางวาทกรรม มีลูกผู้หญิงเหมือนมีตัวมอยู่หน้าบ้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าการเกิดเป็นลูกสาวนั้นไม่ดี ทำอะไรก็มีผลกระทบต่อครอบครัว บิวเหตุผลว่า“ลูกผู้หญิงทำอะไรเสียหายง่าย เป็นซี้ปากชาวบ้านมากกว่าผู้ชาย ผู้หญิงที่ทำตัวไม่ดีจะโดนนินทาเสียไปถึงพ่อแม่” เช่นเดียวกับน้ำตาล น้ำตาลให้เหตุผล“ไม่อยากได้ผู้หญิงเพราะกลัวเป็นแบบเรา กลัวเจ็บ กลัวกรรมจะตามทัน ผู้หญิงทำอะไรก็กลายเป็นซี้ปากชาวบ้าน”

การแสดงทัศนะผ่านเรื่องราวของผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นกระบวนการที่สังคมใช้ควบคุมการใช้ชีวิตของผู้หญิง ผ่านการสร้างความเชื่อและความรู้สึกต่อการเกิดมาเป็นผู้หญิง โดยพยายามหล่อหลอมความคิดว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ และต้องพึ่งพาผู้อื่น และสะท้อนให้เห็นการทำให้ผู้หญิงเป็นเพศที่เป็นรอง

เพศวิถี (Sexuality) ในมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษา

เพศสัมพันธ์เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่ทั้งหญิงและชายต่างได้รับการขัดเกลา (Socialize) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถี (sexuality) ของตนเองและเพศตรงกันข้าม สารของการขัดเกลาในเรื่องเพศอาจจะมีตั้งแต่ความแตกต่างทางสรีระของหญิงและชาย อารมณ์ความรู้สึก การแสดงออก ความเชื่อ ทักษะคติที่หญิงและชายมีต่อเพศของตนเองและเพศที่ตรงกันข้าม ซึ่งล้วนแต่เกิดจากการหล่อหลอมให้หญิงและชายรับรู้ถึงบทบาท (role) ที่สังคมกำหนดไว้ให้คนแต่ละเพศแสดงบทบาทตามที่สังคมได้คาดหวังไว้ ตามหลักแล้วทั้งหญิงและชายต่างก็จะแสดงบทบาทของตนเองบนความคาดหวังว่าฝ่ายตรงกันข้ามจะแสดงบทบาทอย่างไร

ด้วยเหตุนี้เองโดยทั่วไปหญิงและชายจะผ่านกระบวนการขัดเกลาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถี (sexuality) ของตนเอง ผลจากการขัดเกลาจะทำให้หญิงและชายทราบถึงบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นเพศหญิงและเพศชาย หรือที่เรียกว่าวิถีตามเพศ (gender) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย (gender relation) จึงไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นลอย ๆ หากแต่ได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมทั้งจากครอบครัว โรงเรียน เพื่อน ตลอดจนสื่อต่าง ๆ พฤติกรรมทางเพศซึ่งรวมถึงการมีเพศสัมพันธ์จึงเป็นผลผลิตของกระบวนการดังกล่าวด้วยเช่นกัน

และจากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบความคิดเห็นของกลุ่มประชากรเกี่ยวกับประเด็นเพศวิถี (sexuality) ว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าผู้ชายมีความต้องการทางเพศมากกว่าผู้หญิง และความสัมพันธ์ทางเพศของผู้หญิงสามารถเกิดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์ของคู่รักที่มีการยอมรับจากสังคมเช่นผ่านสถานบันการแต่งงาน แต่ผู้ชายสามารถมีความสัมพันธ์ดังกล่าวได้เพราะถือว่าเป็นประสบการณ์ที่ผู้ชายสามารถเรียนรู้ได้ แต่ผู้หญิงที่ดีต้องไม่มีความต้องการเรื่องเพศ ซึ่งสะท้อนผ่านการเริ่มต้นความสัมพันธ์ทางเพศกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มักจะบอกว่าฝ่ายชายเป็นเริ่มต้นความสัมพันธ์ดังกล่าวก่อน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมองว่าผู้หญิงที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศหรือมีความรู้เรื่องเพศมักจะถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี สะท้อนให้เห็นจากการกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์แล้วคุณค่าของผู้หญิงคนนั้นก็ลดลง เปรียบให้เห็นเหตุผลว่า “ถ้าผู้ชายเขารู้ว่าเราเคยมีอะไรกับผู้ชายมาก่อน เขาคงไม่เลือกเรา” เช่นเดียวกับดา ดาให้เหตุผลว่า “มันก็จริงนะถ้าคนอื่นที่เขามาจีบเรารู้ว่าเราเคยมีอะไรมาก่อน เขาจะรับได้ไหม หนูว่ามันยากนะขนาดหนูเองหนูยังไม่มั่นใจ ตอนเลิกกับแฟนใหม่ ๆ พอมีใครมาจีบก็กลัวนะ แต่สุดท้ายหนูก็กลับมาคบกับแฟนอีก ก็เลยไม่รู้ว่ถ้าไม่ใช่เขาแล้ว คนอื่นจะรู้สึกอย่างไร”

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นคือกลไกการควบคุมผู้หญิง โดยการพยายามกดทับให้ผู้หญิงรู้สึกด้อยค่ากว่าผู้ชาย อีกทั้งสังคมยังได้สร้างกรอบที่ใช้ควบคุม

พฤติกรรมทางเพศของคนในสังคม ผู้หญิงที่ดีต้องมีความเพศสัมพันธ์ทางเพศภายใต้สถาบันครอบครัวและผ่านการสมรส และหากผู้หญิงใช้ชีวิตอยู่นอกกรอบกฎเกณฑ์เรื่องเพศที่สังคมกำหนด และเมื่อเกิดปัญหาท้องไม่พร้อม ผู้หญิงด้วยตนเองส่วนใหญ่ยังต่อว่าหรือตำหนิว่าความผิดของผู้หญิง และยังสะท้อนให้ว่าเพศสัมพันธ์ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมผู้หญิงและเป็นเครื่องมือที่ใช้แยกความเป็นเอกภาพของผู้หญิง ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีมุมมองต่อประเด็นความผิดเรื่องเพศผ่านการรับรู้ข่าวสารผ่านการสร้างภาพตัวแทนสาวใจแตก แม่ใจยักษ์ มองว่าเป็นความผิดของผู้หญิงที่ไม่ได้คุมกำเนิด วรรณมองว่า“เป็นการกระทำที่แรงเกินไปต่อเด็กเป็นความผิดของเด็กที่ไม่ป้องกัน”เช่นเดียวกับดาว ดาวได้ให้เหตุผลว่า“ไม่ชอบเพราะถ้าไม่อยากมีก็ต้องคิดที่จะป้องกัน” อีกทั้งยังกล่าวโทษผู้หญิงว่าไม่มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ดาวให้เหตุผลว่า “มันก็ไม่ดี หนูไม่ชอบเลย พวกที่ไม่มีความรับผิดชอบ ชอบแต่สนุก อยากแต่จะเอา หนูนะยังไม่กล้าเอาออกเลยกลัวด้วย สงสารด้วย ใจก็เคยคิดอยากจะทำเหมือนกันแต่ไม่กล้านะแต่บางคนเขาก็เกินไปนะ อย่างเพื่อนหนูบางคนเขาก็ไม่เห็นแคร์อะไร พอเขารู้ว่าท้องปั๊บเขาก็ไม่เอาได้เลย เขาไปเอาออกกันบ่อย เขาก็ไม่เห็นคิดมาก ไม่เห็นกลัวบาปเลย ที่บ้านเขายังไม่รู้เลย”

จะเห็นได้ว่าการกดทับเรื่องเพศมิได้เกิดจากผู้ชายกระทำกับผู้หญิงเพียงฝ่ายเดียว ผู้หญิงด้วยตนเองบางครั้งก็แสดงพฤติกรรมดังกล่าวกับกลุ่มผู้หญิงเช่นกันและจากการศึกษาทำให้เห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการยินยอมมีความสัมพันธ์ทางเพศของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษามาสามารถแบ่งออกได้หลายปัจจัยดังนี้

ปัจจัยแรก คือรูปลักษณะของวัยรุ่นเองจากการได้พบปะและพูดคุยกับกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มดังกล่าวมีรูปลักษณะที่ดูเป็นสาวกว่าอายุจริงแต่จากการพูดคุยบางครั้งทำให้เห็นความไม่พร้อมของวุฒิภาวะทางความคิดและการตัดสินใจ คือกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มดังกล่าวจะมีลักษณะที่โตกว่าตัวแต่ใจยังเป็นเด็ก ยังคงต้องการความรักความเอาใจใส่จากครอบครัว

ปัจจัยที่สอง คือกลุ่มเพื่อน (peers) การที่เพื่อนในกลุ่มมีคู่อริตั้งแต่อายุน้อย ๆ และเมื่อมีเพศสัมพันธ์ก็มองว่าเป็นเรื่องปกติ สะท้อนได้จากการรับรู้ข้อมูลเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มวัยรุ่นรับรู้ข้อมูลเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ มาจากการพูดคุยกันกับในกลุ่มเพื่อน เปรมให้ข้อมูลว่า “เพื่อนส่วนมากเพื่อน ตอนมีเพื่อนเขาไปมีอะไรกับแฟนเขาชอบมาเล่าให้ฟัง แล้วหนูก็ถามเขาเรื่องกินยา ตอนนั้นยังท้อง เพราะท้องก็คุยกันเรื่องลูก” เช่นเดียวกับวรรณและฝนต่างก็สะท้อนว่ากลุ่มเพื่อนเวลามีเพศสัมพันธ์ก็จะนำมาเล่าให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล วรรณให้ข้อมูลว่า “ก็คุยกับเพื่อน แล้วเพื่อนเขาชอบเล่าเวลามีอะไรกับแฟน” ส่วนฝนได้ให้ข้อมูลว่า“คุยกับเพื่อน ก็เวลามีอะไรกับใครเพื่อนจะเล่าให้ฟัง บางครั้งหนูก็ถามเพื่อนเวลาหนูไม่เข้าใจ”

ด้วยเหตุนี้เองอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มดังกล่าวเกิดแรงกระตุ้นร้าย และอยากที่จะลองเรียนรู้และอยากลองมีประสบการณ์ เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่คนในวัยเดียวกันสามารถกระทำได้ แต่ทั้งนี้เพราะสังคมไทยเลือกจะควบคุมเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงผ่านการสร้างวาทกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการรักษานวลสงวนตัว หรือการรักษาพรหมจรรย์ไว้จนกระทั่งวันแต่งงาน เมื่อกลุ่มวัยรุ่นดังกล่าวเลือกที่จะออกมากจากกฎเกณฑ์ที่สังคมได้ตั้งไว้ นอกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มดังกล่าวจะโดนตำหนิจากสังคมแล้ว กลุ่มประชากรดังกล่าวก็จะลดทอนคุณค่าหรือตำหนิตนเองซึ่งสะท้อนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าเมื่อผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์แล้วจะกลายเป็นเสมือนสิ่งของที่มีตำหนิ

ปัจจัยที่สาม คือครอบครัวการที่พ่อและแม่ยินยอมให้มีคูรัักและมีเพศสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นจากครอบครัวของเมย์, แม็คและทิพที่ครอบครัวมีส่วนในการผลักดันให้กลุ่มประชากรมีคูรััก และนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ทิพ แม่ของทิพเป็นคนเตรียมถุงยางอนามัยไว้ให้ทิพไว้ในห้องนอน และอนุญาตให้คูรัักมีเพศสัมพันธ์กับทิพที่บ้าน เพราะทิพเล่าให้ฟังว่าในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกพ่อกับแม่ของทิพก็อยู่ในบ้าน และรับรู้ว่ทิพพาคูรัักมาที่บ้าน ส่วนเมย์ เมย์ให้สัมภาษณ์ว่าแม่เป็นคนสนับสนุนให้ตนเองเลือกคบหากับคูรัักคนปัจจุบัน แม่เล่าให้ฟังว่า “ตอนแรกหนูคบกับน้องชายเขา แต่เขาเกเร แม่หนูไม่ชอบ แม่หนูเขาสนับสนุน เขาบอกว่าคนพีนิสดีดีกว่า หนูก็เลยเปลี่ยนใจเลิกคบน้องชายเขา แล้วก็มาคบกับเขาแทน ก็ตอนแรกก็คุย ๆ กันจนสนิทแล้วน้องเขาก็ขอเลิกเพราะเขาเห็นว่าพีของเขาคบหนู” และแม่ก็ให้สัมภาษณ์ว่า “พอมีอะไรแล้วหนูว่าแม่เขาก็คงดูออกแม่เขาก็บอกว่ามีอะไรก็ให้บอกหนูก็เลยบอกแม่แม่เขาก็เลยบอกให้พาแฟนมาอยู่ที่บ้าน แฟนเขาก็เลยย้ายมาอยู่กับหนู”

ถึงแม้ครอบครัวจะเปิดโอกาสให้ลูกสาวได้คบหากับเพื่อนต่างเพศ แต่สิ่งที่สะท้อนให้เห็นจากการสัมภาษณ์คือการละเลยที่จะชี้นำพฤติกรรมที่ถูกที่ควร เช่นในกรณีของทิพถึงแม้ว่าแม่จะเตรียมถุงยางให้ทิพ แต่ควรที่จะมีการพูดคุยถึงเหตุผลของการที่จะใช้ชีวิตคู่ เช่นเดียวกันกับแม่ที่แม่ยินยอมให้ฝ่ายชายมาใช้ชีวิตคู่อยู่กับลูกสาวถึงแม้ลูกสาวยังอยู่ในวัยเรียน

นอกจากนี้จากบทสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าฝ่ายชายมักจะมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายหญิงที่บ้านของตนเอง จึงเกิดคำถามว่าแล้วเหตุใด ครอบครัวฝ่ายชายไม่สนใจที่จะตักเตือนพฤติกรรมดังกล่าวกับลูกชายของตน เพราะจากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรและคูรัักส่วนใหญ่ไม่อยากจะมียูก แต่ก็ไม่มีมารคุมกำเนิด อีกทั้งครอบครัวควรตักเตือนลูกของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่ให้อิสระในการเรียนรู้เรื่องเพศกับฝ่ายชาย ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสไม่ผิด เพราะเป็นการหาประสบการณ์ชีวิต แต่ผู้หญิงหากมีประสบการณ์เรื่องเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์นอกเหนือจากการ สมรส ก็จะถูกตำหนิหรือติเตียนจากสังคม

สิ่งที่กระตุ้นเร้า หรือปัจจัยเสริมที่ผลักดันให้กลุ่มประชากรมีเพศสัมพันธ์
สามารถแบ่งออกได้หลายปัจจัยดังนี้

1. การขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว ทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งเลือกที่จะหาความรักในรูปแบบความสัมพันธ์ของคู่รักเพื่อมาเติมเต็มในส่วนที่ขาด ซึ่งสะท้อนได้จากการสัมภาษณ์น้ำตาลและฝน น้ำตาลและน้อยเป็นหนึ่งในกลุ่มประชากรที่สะท้อนให้เห็นการขาดความเชื่อมั่นในความรักในรูปแบบครอบครัว สะท้อนให้เห็นภาพของครอบครัวที่ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูก เพราะปัจจัยทางเศรษฐกิจได้ดึงเอาเวลาที่จะสานสัมพันธ์ในครอบครัวให้น้อยลง สะท้อนให้เห็นจากน้ำตาลที่ขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่เนื่องพ่อแม่ของน้ำตาลเสียชีวิตตั้งแต่น้ำตาลยังเป็นเด็ก และป้าก็ทำงานไม่ค่อยมีเวลาให้น้ำตาล ส่วนฝนภาวะความตึงเครียดในครอบครัวที่เกิดจากการมีปากเสียงระหว่างพ่อแม่ และการขาดการดูแลเอาใจใส่ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้น้ำตาลและฝนโยยหาความรัก ประกอบกับน้ำตาลและฝนต่างก็เรียนจบแค่ประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อ ฝนและน้ำตาลจึงถูกดึงสถานภาพให้เป็นผู้ใหญ่ เพราะทั้งน้ำตาลและฝนต่างก็ไม่สังคมเพื่อนในวัยเรียนที่จะมีกิจกรรมตามวัย และนอกจากนี้การขาดสัมพันธ์ภาพที่ดีภายในครอบครัวยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการผลักดันให้ผู้ให้ข้อมูลแสวงหาคนที่เข้าใจ สะท้อนให้เห็นจากการสัมภาษณ์อารี ในวันที่ได้เจออารี อารีมากับแม่ และลูกของอารี ลูกของอารีเป็นเด็กผู้หญิงจากการสังเกตลูกของอารีพบว่าผิวของเด็กลอกทั้งตัว จากการสอบถามแม่ของอารีบอกว่ากลัวหลานจะหนาวก็เลยใช้น้ำร้อนอาบให้หลาน ซึ่งการกระทำดังกล่าวสะท้อนเห็นการขาดทักษะในการเลี้ยงดูลูก และจากการพูดคุยอารีเล่าให้ฟังว่าพ่อกับแม่แยกทางกัน ลูกของอารีรับอารีไปเลี้ยงเมื่ออารีมีปัญหากับลุง อารีเลือกที่จะปรึกษากับเพื่อนมากกว่าแม่ และการตัดสินใจออกจากบ้านของอารี อารีเลือกที่จะไปกับคู่รักที่เพิ่งจะเคยเห็นหน้ากันครั้งแรก แทนที่จะกลับไปหาแม่ ซึ่งอยู่ในจังหวัดเดียวกัน นี่อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาความรักหรือแสวงหาคนที่เข้าใจ

2. การสื่อสารภายในครอบครัวในประเด็นเรื่องเพศ ภายในครอบครัวขาดทักษะในการพูดสื่อสาร ทำให้ไม่กล้าพูด ไม่กล้าถามและไม่กล้าเล่า สะท้อนให้เห็นจากเมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดการตั้งครวัขึ้น ส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะเลือกบอกครอบครัวเป็นคนสุดท้าย และเมื่อการพูดคุยเรื่องเพศภายในครอบครัวจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลกว่าครึ่งหนึ่งยังมีความคิดเห็นว่าการเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ควรสอนกันภายในครอบครัว

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มองพ่อแม่ไม่ควรสอนเรื่องดังกล่าวให้แก่ลูก เหตุผลเพราะส่วนใหญ่มองว่าเด็กควรจะเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสอนยิ่งจะเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มเด็กอยากรู้และอยากรู้อีก อีกทั้งยังมองว่าเรื่องที่ไม่เหมาะสมหากพ่อแม่จะพูดเรื่องกล่าวกับลูก แม้มันให้เหตุผล “ไม่ควร เพราะมันควรจะเป็นไปตามธรรมชาติ ถ้าสอนแล้วก็ทำให้เด็กอยากรู้ อยากรู้อีก อยากรู้อีก

ลอง” ส่วนทิพย์ให้เหตุผลว่า “มันไม่เหมาะสมที่พ่อแม่จะพูดเรื่องนี้กับลูก” จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่คิดว่าไม่ควรสอนเรื่องเพศ และเพศสัมพันธ์ เพราะคิดว่าเรื่องดังกล่าวควรจะเป็นเรื่องธรรมชาติ และจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มดังกล่าวยังมองว่าหากมีการสอนเรื่องดังกล่าวยิ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากรู้และอยากลอง

วัยรุ่นจึงขาดแหล่งเรียนรู้เรื่องเพศ เพราะผู้ปกครองก็คาดหวังว่าโรงเรียนจะให้ความรู้ แต่ทางโรงเรียนก็คาดหวังว่าผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการสอดส่องควบคุมดูแลพฤติกรรมเด็ก เมื่อเด็กมีปัญหาเรื่องเพศนอกจากนี้พ่อแม่เลือกที่สอนให้ลูกสาวเป็นฝ่ายป้องกันตนเอง แต่บางครั้งก็ละเลยการสอนให้ลูกชายรู้จักให้เกียรติผู้หญิง ส่วนใหญ่เมื่อเกิดปัญหาเพศโดยเฉพาะเรื่องของการตั้งครรภ์ ผู้ปกครองฝ่ายชายบางครั้งมองว่าเป็นความผิดของผู้หญิงที่ไม่อยู่ในกรอบเรื่องเพศที่ถูกที่ควร

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นจากการศึกษาในครั้งนี้

1. ปรากฏการณ์การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความล้มเหลวของสังคมในการปรับเปลี่ยนบรรทัดฐานที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สะท้อนให้เห็นความล้มเหลวในการให้ความรู้เรื่องเพศแก่ทั้งเด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่ เพราะผู้ใหญ่ก็คาดหวังกับเด็ก ว่าจะต้องรู้เรื่องเพศ แต่กลุ่มวัยรุ่นด้วยกันเองยังมองว่าการเรียนรู้เรื่องเพศถือว่าเป็นประสบการณ์ชีวิต ที่ต้องเรียนรู้ แต่การเรียนรู้เรื่องเพศของกลุ่มวัยรุ่นนั้นถูกกำหนดให้มีมาตรฐานเชิงซ้อน (double standard) ผู้ชายจะต้องหาประสบการณ์เรื่องเพศและมีความรู้เรื่องเพศ แต่ผู้หญิงควรที่จะเป็นผู้ที่ไร้เดียงสาเรื่องเพศ ด้วยเหตุนี้เองภาพลักษณ์ของเรื่องเพศมีลักษณะที่ตรงกันข้าม ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคน : เป็นการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ หรือการมองว่าผู้ชายมีอารมณ์และความต้องการทางเพศมากกว่าผู้หญิง แต่ในทางตรงกันข้ามสังคมกับมองการเรียนรู้หรือการมีประสบการณ์เรื่องเพศของผู้หญิงเป็นสิ่งที่ไม่ดี ซึ่งสะท้อนได้จากการแสดงทัศนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ส่วนใหญ่มองว่า ผู้หญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้วก็สามารถเปรียบได้กับสิ่งของที่เคยมีตำหนิทำให้คุณค่าของสิ่งของนั้นลดลง

ซึ่งดาให้เหตุผลว่า “ถ้าคนอื่นที่เขามาจีบเรารู้ว่าเราเคยมีอะไรมาก่อน เขาจะรับได้ไหม หนูว่ามันยากนะ ขนาดหนูเองหนูยังไม่มั่นใจ ตอนเลิกกับแฟนใหม่ ๆ พอมีใครมาจีบก็กลัวนะ แต่สุดท้ายหนูก็กลับมาคบกับแฟนอีก ก็เลยไม่รู้ว่ถ้าไม่ใช่เขาแล้ว คนอื่นจะรู้สึกอย่างไร”

เช่นเดียวกันกับมัน “เป็นสาวไม่บริสุทธิ์ต้องโดนดูถูก” และนอกจากนี้ส่วนใหญ่ของกลุ่มประชากรมองว่า “ผู้ชายไม่ชอบผู้หญิงที่เคยผ่านคนอื่นมาก่อน” ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนให้เห็นการสร้างบรรทัดฐานที่ให้ความสำคัญเรื่องเพศนั้นต่างกัน เพราะผู้หญิงที่ตีนั้นควรที่จะมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายแค่คนเดียว

ซึ่งถ้ามีเพศสัมพันธ์กับคนแค่คนเดียวคุณค่าของผู้หญิงจะไม่ถูกลดค่า แต่ถ้ามีอะไรกับผู้ชายหลาย ๆ คนก็ควรที่จะถูกตำหนิและเป็นข้อครหาจากสังคม ซึ่งบิวให้ความคิดเห็น “ถ้ามีอะไรกับผู้ชายแค่คนเดียวไม่เป็นนะ แต่ถ้ามีอะไรกับผู้ชายหลาย ๆ คนก็ไม่แน่ต้องโดนว่า”

อีกทั้งยังกำหนดบทบาทเรื่องเพศให้มีลักษณะที่ผู้ชายเป็นฝ่ายรุก ส่วนผู้หญิงมีหน้าที่ในการสนองความต้องการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ส่วนใหญ่แล้วการมีเพศสัมพันธ์จะเกิดขึ้นจากการที่ฝ่ายชายเป็นผู้ชักชวนก่อน ไม่ว่าจะเป็นการชักชวนโดยการใช้วาจา หรือการใช้การสัมผัสร่างกาย นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์ยังอยู่ทำให้กลายเป็นหน้าที่ควรทำให้ฐานะที่เป็นคู่รัก เมื่อฝ่ายชายมีความต้องการ ผู้หญิงที่เป็นคู่รักก็ต้องยินยอมถึงแม้ไม่ยอมก็มีก็ตามเพราะสังคมมักถ่ายทอดความคิดว่าผู้ชายมีความต้องการทางเพศที่ต้องการการปลดปล่อย ถ้าผู้หญิงที่เป็นคู่รักไม่ยอม ผู้ชายก็มีสิทธิในการระบายความต้องการกับผู้หญิงคนอื่นไม่ถือว่าเป็นเรื่องผิด เพราะผู้ชายสามารถซื้อบริการทางเพศได้ แต่ผู้หญิงเมื่อซื้อบริการทางเพศก็มักจะโดนต่อว่า แม้คมองว่า “ผู้ชายทุกคนมีความต้องการเรื่องแบบนี้ ถ้าเราไม่ยอมก็สงสารนะ” เช่นเดียวกับบิว บิวให้เหตุผลว่า “แฟนชวนก็ยอมนะ เพราะถ้าไม่ยอม แล้วกลัวเขาจะหนีไปมีคนอื่น”

ด้วยเหตุนี้เองกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จึงยอมที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคู่รัก ถึงแม้ว่าไม่ยอมก็มีก็ตามเพราะเพศสัมพันธ์ยังถูกมองว่าเป็นหน้าที่และเป็นเครื่องผูกมัดให้ผู้หญิงและผู้ชายใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ดังนั้นที่สังคมควรทำคือย้อนกลับไปวิเคราะห์ถึงกระบวนการขัดเกลาเรื่องเพศผ่านสถาบันต่าง ๆ สังคมต้องมีการปรับมุมมองดังกล่าวใหม่ ต้องมองเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติที่ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต้องมีความต้องการไม่แตกต่างกันกันแต่ด้วยขอบเขตการใช้ชีวิตในสังคมมนุษย์จำเป็นต้องควบคุมความต้องการดังกล่าวให้เป็นไปตามเป้าปรารถนาที่สังคมต้องการดังนั้น การควบคุมเรื่องเพศควรที่จะควบคุมเรื่องเพศของทั้งเพศหญิงและเพศชายในกรอบมาตรฐานเดียวกันคือไม่เลือกที่จะลงโทษหรือตำหนิเพศใดเพศหนึ่ง

ดังนั้นสิ่งที่สำคัญคือการที่สังคมต้องกับมาวิเคราะห์รูปแบบของกระบวนการขัดเกลาทางสังคมเรื่องเพศ ที่ครอบครั้ว โรงเรียน และหรือสถาบันต่าง ๆ ทางสังคมจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมไม่ใช่ผลัดภาระให้เป็นหน้าที่ของใครฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อีกทั้งสังคมไม่ควรที่จะเลือกที่จะควบคุมเนื้อตัวร่างกายเฉพาะผู้หญิงและต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องเพศ ที่เปิด

โอกาสให้ฝ่ายชายเรียนรู้เรื่องเพศได้อย่างอิสระ แต่ต้องสร้างความตระหนักสำนึกถึงผลที่จะตามมาของการมีเพศสัมพันธ์ด้วย

2. จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานวางแผนครอบครัว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ถึงแม้จะรู้จักว่าหน่วยงานดังกล่าวทำงานหรือให้บริการในเรื่องใด แต่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลว่าครึ่งเลือกที่จะไม่กลับมาใช้บริการที่หน่วยงานดังกล่าว เหตุผลเพราะกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าหน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยงานสำหรับผู้ใหญ่ และสำหรับคู่สมรสที่สังคมยอมรับ

การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรจึงสะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวในการให้บริการสาธารณสุขที่มุ่งเน้นการควบคุมเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง แต่ละเลยการมีส่วนร่วมของผู้ชาย เพราะการให้บริการทางการแพทย์จะมุ่งเน้นการให้บริการคุมกำเนิดกับผู้หญิงเป็นหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคุมกำเนิดของผู้หญิงมีมากกว่าผู้ชาย ซึ่งหากการแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือการคิดค้นวิธีการคุมกำเนิดสำหรับผู้ชายให้มีมากขึ้น อาจจะเป็นเรื่องที่ยากมาก ด้วยเห็นนี้เองการให้บริการสาธารณสุข สิ่งที่ควรปรับคือการปรับทัศนคติของผู้ให้บริการ คือความมุ่งหวังของการให้บริการจะไม่มุ่งหวังเฉพาะอัตราความล้มเหลวหรือผิดพลาดจากการคุมกำเนิดเพียงอย่างเดียว การบริการที่ต้องเน้นรูปแบบการเสริมสร้างอำนาจในการต่อรองเรื่องเพศสัมพันธ์ (empowerment) แก่ผู้หญิง สะท้อนให้เห็นว่าการเลือกที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ภายใต้สัมพันธภาพของคู่รักนั้นมิได้เป็นสิ่งผิด เพศสัมพันธ์ไม่ใช่หน้าที่ นอกจากนี้การให้บริการควรมีการปรับรูปแบบการให้บริการตั้งให้ฝ่ายชายเข้ามามีส่วนร่วมในการรับบริการ โดนมุ่งเน้นการปรับทัศนคติเรื่องเพศกับผู้ชาย ทั้งในเรื่องของการคุมกำเนิด การมีเพศสัมพันธ์ และการร่วมรับผิดชอบผลของการมีเพศสัมพันธ์

3. จากการศึกษาคำให้การเห็นบรรทัดฐานของสังคมที่คาดหวังว่าผู้หญิงควรจะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องของการตั้งครรภ์ แม้การมีเพศสัมพันธ์ดังกล่าวจะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายแต่ผู้หญิงจะถูกคาดหวังให้เป็นผู้รับผิดชอบ โดยเฉพาะการตั้งครรภ์นอกสมรส ผู้หญิงจะถูกดำเนินคดีเตียน กล่าวโทษ และบางครั้งการตั้งครรภ์ทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ทำการศึกษานี้ส่วนหนึ่งที่อยู่ในสถาบันการศึกษาต้องมีการพักการเรียน ทิปให้ข้อมูลว่า “ก็ต้องหยุดเรียน แม่พาไปขอพักเรียน ก็บอกโรงเรียนครูก็บ่นว่าทำไมเป็นเด็กแล้วไม่ตั้งใจเรียนให้จบก่อน” ส่วนเปรมต้องพักการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2ไว้เพราะทางโรงเรียนทราบว่าเปรมตั้งครรภ์ เปรมบอกว่าครูให้พักการเรียนไว้ก่อนแล้วปีหน้าให้กลับมาเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใหม่อีกครั้ง แต่เปรมบอกว่าจะไม่กลับไปเรียนที่เดิมแล้ว เปรมตั้งใจจะเรียนต่อ กศน. นอกจากนี้เปรมยังได้สะท้อนความรู้สึกที่การเปลี่ยนแปลงสถานภาพในครั้งนั้น เปรม “ก็ต้องพักการเรียน หยุดเรียนเลย เสียใจ ก็เสียใจนะเพราะหมดอนาคต แต่ก็ดีใจที่เป็นแม่”

เหตุใดจึงไม่มีการกล่าวถึงผู้ชายในปรากฏการณ์ดังกล่าวทั้งที่ผู้ชายมีส่วนทำให้เกิดการตั้งครรภ์ขึ้นมาทั้งนี้อาจเป็นเพราะทัศนะดังกล่าวนั้นแยกเรื่องเพศสัมพันธ์ออกจากการคุมกำเนิดและการตั้งครรภ์ เพราะผู้มีส่วนร่วมในการมีเพศสัมพันธ์มิได้ถูกคาดหวังว่าจะต้องมีความรับผิดชอบผลที่จะเกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุนี้เองโอกาสที่จะเกิดการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้มีการป้องกันจึงมีมาก และเมื่อเกิดการตั้งครรภ์ ซึ่งในบางครั้งอาจเป็นภาวะการณ์ที่ผู้หญิงไม่ได้คาดคิดมาก่อน ถึงแม้ว่าผู้หญิงจะยินยอมมีเพศสัมพันธ์ในครั้งนั้นก็ตามแต่ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การขาดความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง เมื่อเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นจึงก่อให้เกิดภาวะการณ์กดดันกับกลุ่มผู้หญิง บางครั้งก็หาทางออกที่เสี่ยงอันตราย เช่น การซื้อยาตามร้านขายยา หรือเสี่ยงที่ยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่ถูกกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้เองเกิดคำถามขึ้นว่าเมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลบางส่วนยังมองว่าตนเองไม่พร้อมที่จะตั้งครรภ์หรือเลี้ยงดูบุตร ทำไมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและคู่รักต่างก็ไม่คุมกำเนิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องการร่วมเพศกับการตั้งครรภ์ ว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ขึ้นง่าย ๆ ประกอบกับคนในสังคมมองว่าการมีเพศสัมพันธ์นอกเหนือจากการสมรสเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกไม่ควร ด้วยเหตุนี้ทำให้กลุ่มประชากรไม่กล้าเข้ามาปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดหรือไม่กล้าสอบถามข้อมูลจากผู้อื่นนอกจากกลุ่มเพื่อน และส่วนใหญ่ไม่ยอมให้ผู้ปกครองรู้เรื่องดังกล่าว

จึงอาจสะท้อนได้ว่าปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรมิได้เป็นปัญหาที่เกิดจากบุคคล แต่เป็นปัญหาที่เกิดจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มองว่าเรื่องเพศ เป็นเรื่องที่ต้องปกปิดหรือปิดบัง เด็กเรียนรู้ไม่ได้เพราะจะเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากรู้และอยากรลอง อีกทั้งการสอนเรื่องเพศที่ยอมให้ผู้ชายมีอิสระในการเรียนรู้และไม่ได้สอนให้สำนึกผลของการกระทำ สังเกตจากการที่กลุ่มประชากรเกิดการตั้งครรภ์ คู่รักของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งต้องการให้กลุ่มประชากรยุติการตั้งครรภ์ ด้วยเหตุนี้เองสังคมควรปรับทัศนะเรื่องเพศที่ต้องสอนให้ผู้หญิงและผู้ชายรู้จักการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกที่ควร

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาค้างครั้งต่อไป

หลังจากที่ผู้ศึกษาทำการศึกษา ทำให้ผู้ศึกษามองย้อนกลับมาที่การศึกษาของตนเองว่าอะไรเป็นสาเหตุจากงานศึกษา และอะไรยังเป็นประเด็นที่ผู้ศึกษาอยากจะศึกษาอีกครั้ง หากมีโอกาสข้อเสนอแนะในการศึกษาค้างครั้งต่อไป

1. การศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จะเห็นได้ว่ากลุ่มประชากรที่ผู้ศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะทำการศึกษาคือ “ผู้หญิง” เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น เพราะงานศึกษาส่วนมองและเลือกที่นำจะเสนอเสียงของผู้หญิงเพราะมองว่า การตั้งครรภ์นั้นเกี่ยวข้องกับผู้หญิง แต่แท้จริงแล้วการตั้งครรภ์เป็นผลของการมีเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ดังนั้นหากมีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวในครั้งต่อไป ควรจะศึกษามุมมองของผู้ชายที่มีลูกก่อนวัยอันควร

2. การศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้มีการวิเคราะห์โดยเชื่อมโยงอายุของบิดามารดาของกลุ่มผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ด้วยเหตุนี้เองหากมีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวก็ควรที่จะนำอายุของครอบครัวกลุ่มประชากรมาวิเคราะห์หาอุบัติเหตุการณ์การเกิดซ้ำของการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

3. การศึกษาในครั้งนี้ทำให้เห็นข้อมูลด้านหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้หญิงที่สังคมมองว่าเป็นกลุ่มที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในช่วงเวลาสั้น แต่หากมีการศึกษาในครั้งต่อไปผู้ศึกษามองว่าไม่จำเป็นที่จะต้องสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มที่อายุน้อย แต่น่าจะสัมภาษณ์มารดาที่เคยตั้งครรภ์ตอนอายุน้อย และเลี้ยงบุตรได้จนอายุเข้าสู่วัยรุ่น เหตุผล น่าจะสะท้อนความคิดอีกแง่มุมที่เกิดจากเห็นถึงวิธีการถ่ายทอดความคิด ผ่านการเลี้ยงดู